

Faizsiz Finans Muhasebe Standardı T1
Katılım Esaslı Faaliyet Gösteren Sigorta
ve Bireysel Emeklilik Şirketlerinin
Finansal Tablolarında Genel Sunum ve
Açıklama

Faizsiz Finans Muhasebe Standardı T1

Katılım Esaslı Faaliyet Gösteren Sigorta ve Bireysel Emeklilik Şirketlerinin Finansal Tablolarında Genel Sunum ve Açıklama

Standardın Amacı

1. Bu Standardın amacı, katılım esaslarına ve tabi oldukları mevzuata uygun olarak faaliyette bulunan şirketlerin finansal tablolarının sunumuna ilişkin genel ilkeleri ortaya koymak ve ilgili açıklamalarla birlikte finansal tablolara ilişkin asgari hususları belirlemektir.

Kapsam

2. Bu Standart, şirketlerin tüm işlem ve olaylarının katılım esaslarına uygun olarak muhasebeleştirilmesi ve raporlanmasının sağlanmasını konu edinmektedir.
3. Bu Standart, şirketlerin tümünün ana kullanıcılarının ortak bilgi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla hazırladıkları finansal tablolara uygulanır.
4. Bu Standart, şirketlerin hem konsolide hem de münferit (bireysel) finansal tablolarına uygulanır.
5. Emeklilik fonlarının bir kısmı katılım emeklilik fonlarından oluşan şirketler hazırladıkları finansal tabloların ve dipnotlarının katılım esaslı faaliyetleri ile ilgili olan kısımlarında bu Standardın hükümlerine tabidirler.
6. Bu Standart, hâlihazırda yürürlükte olan ilgili düzenlemelerin istisnası veya ilave hükümler getirilmesi niteliğinde olup, bu standartta belirtilmeyen hususlarda yürürlükteki düzenlemelerin katılım esasları ile çelişmeyen veya katılım esaslarına uygun hükümleri esas alınır.
7. Muhasebe ve raporlamaya konu olan hususların alt düzenlemelerde karşılığı veya açıklaması bulunmaması halinde Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olmak şartıyla ilgili sektörlerden sorumlu düzenleyici otoritenin görüşü doğrultusunda hareket edilir.

Tanımlar

8. Bu Standartta geçen:
 - a. Danışma komitesi: Sigortacılık ve bireysel emeklilik faaliyetlerinin katılım esasları çerçevesinde icrasını teminde görev alan komiteyi,

- b. Katılım emeklilik fonu: Emeklilik şirketlerince katılım esasları çerçevesinde oluşturulan ve unvanında katılım ibaresi bulunan emeklilik yatırım fonunu,
 - c. Katılım esasları: Sigortacılık veya bireysel emeklilik faaliyetlerinin katılım esaslı sigortacılık ve bireysel emeklilik mevzuatı çerçevesinde icra edilmesini sağlamak amacıyla şirket danışma komitesince ilgili Fıkhi hükümler esas alınarak tespit edilen usul ve esasları,
 - d. Katılım esaslı sigortacılık ve bireysel emeklilik: Katılım esaslarına göre icra edilen sigortacılık ve bireysel emeklilik faaliyetini,
 - e. Kurum: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunu,
 - f. Şirket: 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Kanuna tâbi katılım esaslı faaliyet gösteren sigorta, reasürans şirketleri ve sigorta kooperatifleri ile 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Kanuna tâbi katılım esaslı faaliyet gösteren emeklilik şirketlerini,
 - g. İlgili düzenlemeler: Türkiye Muhasebe Standartları, sigortacılık ve bireysel emeklilik mevzuatı ve ilgili diğer mevzuatı,
- ifade eder.

Finansal Tabloların Sunumu ve Açıklamalar

9. Finansal tablolar şirketlerin finansal durumunu, finansal performansını, finansal faaliyetlerini ve nakit akışlarını katılım esaslarına ve gerçeğe uygun bir şekilde sunar.

Tam bir finansal tablolar seti

10. Şirketlerin, tam bir finansal tablolar seti aşağıdakilerden oluşmakla birlikte, ilgili sektörlerden sorumlu düzenleyici otoritenin düzenlemeleri doğrultusunda katılım esasları gereğince ilave finansal tablo ve açıklamalara yer verilebilir.
- a. Dönem sonuna ait finansal durum tablosu,
 - b. Döneme ait kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu,
 - c. Döneme ait özkaynak değişim tablosu,
 - d. Döneme ait nakit akış tablosu,
 - e. Döneme ait kâr dağıtım tablosu ve
 - f. Önemli muhasebe politikalarını ve diğer açıklayıcı bilgileri içeren dipnotlar.

11. Cari dönemin finansal tablolarında raporlanan tüm tutarlarla ilgili bir önceki döneme ait bilgiler karşılaştırmalı olarak sunulur.
12. Cari dönemin finansal tablolarının anlaşılması açısından ihtiyaca uygun olması durumunda, açıklayıcı ve tanımlayıcı bilgiler karşılaştırmalı olarak sunulur.
13. Aşağıdaki durumlarda, 11 ve 12'nci paragraflarda yer alan karşılaştırmalı bilgilere ilave olarak bir önceki dönemin başına ait üçüncü bir finansal durum tablosu (açılış finansal durum tablosu) sunulur:
 - a. Bir muhasebe politikasının geriye dönük uygulanması, finansal tablo kalemlerinde geriye dönük bir düzeltme yapılması veya finansal tablo kalemlerinin yeniden sınıflandırılması ve
 - b. Geriye dönük uygulamanın, geriye dönük düzeltmenin veya yeniden sınıflandırmanın, bir önceki dönemin başındaki finansal durum tablosundaki bilgiler üzerinde önemli bir etkiye sahip olması.
14. Şirketler, tam bir finansal tablolar setini oluşturan finansal tabloların tamamını eşit derecede önemle sunar.

Katılım esaslı faaliyete özgü hususlar

15. Katılım esasları çerçevesinde varlık ve yükümlülükler ile gelir ve giderlerin sunulacağı mevcut ve ilave hesap kalemleri ilgili sektörlerden sorumlu otoritece düzenlenir.
16. Katılım esasları gereği finansal tabloların sunumuna ilişkin düzenleme yapılması durumunda Kurumun görüşü alınır.
17. Varlık, yükümlülükler ve özkaynaklar ile gelir ve giderlerin; şirketlerin finansal tablolarına alınmasına ilişkin işlemler ilgili düzenlemelerdeki muhasebeleştirme şartlarına ilave olarak katılım esaslarına uygun olarak yapılır.
18. Aktüeryal hesaplamalarda ve finansal varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerinin ölçümünde katılım esaslarına uygun oran ve yöntemler kullanılır.
19. Alacakların zamanında tahsil edilememesine bağlı olarak şirketçe ilgili taraflardan talep edilen cezayı müeyyide tutarlarının (temel alacağın haricinde) belirlenmesinde katılım esaslarına uygun hareket edilmesi esastır.

Açıklamalar

20. Şirketler, ilgili düzenlemelerin gerektirdiği genel açıklamalara ilave olarak faaliyetlerinin katılım esaslarına uygunluğuna ilişkin aşağıdaki hususlarla ilgili dipnotlarda açıklamalar yapar.

- a. Danışma komitesinin muhasebe ve raporlamayı etkileyen kararları,
- b. Yatırım, fon ve nakit yönetimi faaliyetleri,
- c. 18'inci paragrafta belirtilen yöntem ve araçların belirlenme gerekçeleri ve danışma komitesinin konuya ilişkin yaklaşımı dâhil olmak üzere aktüerya, muhasebe ve raporlama işlemleri,
- d. Önemli muhasebe tahminleri ve hükümlerine ilişkin olarak katılım esaslı sigortacılık ve bireysel emeklilik ile ilgili varsa önemli varsayım ve değerlendirmeler,
- e. Sigorta ve finansal risklerin değerlendirilmesinde katılım esaslı faaliyetlerden kaynaklanabilecek riskler ve değerlendirmeler,
- f. Katılım esaslarına uygun olmayan varlık, yükümlülük, gelir ve giderler (örneğin; faiz geliri, bazı borçlar ve alacaklar ve benzeri),
- g. Katılım esaslarınca uygun olmayan kaynak veya araçlarla gerçekleşen kazançların tutarı ve yapısı ile katılım esaslarınca izin verilmeyen amaçlara yönelik olarak yapılan harcamaların gerekçesi ve tutarı,
- h. Katılım esaslarına uygun olmayan kazançlarla oluşturulan ya da katılım esaslarına uygun olmayan harcamalar yoluyla edinilen varlıkların nasıl elden çıkarılacağı,
- i. Cezai müeyyide gelirleri şeklinde 19'uncu paragraf kapsamındaki tutarlar ve
- j. Emeklilik fonlarının bir kısmı katılım emeklilik fonlarından oluşan şirketler açısından aşağıda belirtilen hususlar.
 - i. Katılım emeklilik fonları özelinde uygulanan varsa önemli muhasebe politikaları,
 - ii. Katılım emeklilik fonu içeriğinde yer alan yatırım araçlarının katılım esaslarına uygunluk durumu, tutar ve oranları,
 - iii. Katılım emeklilik fon değeri, birim pay değeri, yatırımcı sayısı ve ilgili diğer bilgiler ile diğer emeklilik fonlarının karşılaştırmalı analizi,
 - iv. Nakit akış tablosunda, katılım esaslı olan nakit giriş ve çıkışlar ile

- v. Katılım esaslı finansal hizmetleriyle ilgili teknik gelir ve giderlerine ilişkin detayları gösteren ayrı ek bir tablo.

Yürürlük Tarihi

21. Bu Standart, 1 Ocak 2023 ve sonrasında başlayan hesap dönemlerinde uygulanır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.